

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/116/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122204630
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Har Tzvi
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7122204630.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Elišky Har Tzvi a členov senátu JUDr. Moniky Tobiašovej a JUDr. Antónie Kandravej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: F. B., nar. XX.XX.XXXX a P. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A., Q. Z. X, deti rodičov: T. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. 2, A., právne zast. VOLČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Mlynská 27 a D. V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. A. XXXX/XX, Q. Z. V., zast.: JUDr. Marcelou Kuníkovou, advokátkou so sídlom Bernolákova 17, Spišská Nová Ves, v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice II., č.k. 17P/120/2022 -278 zo dňa 29.05.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.
- Dáva podnet súdu prvej inštancie na postup podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine.

odôvodnenie:

- Otec sa podaným návrhom na začatie konania domáhal zmeny úpravy rodičovských práv a povinností voči mal. deťom a ich zverenia do jeho osobnej starostlivosti. Otec sa návrhom domáhal zmeny súdnej úpravy výživného a styku.
- Okresný súd Košice II ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom návrh otca zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.
- Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dôvodom podania návrhu otca je jeho presvedčenie o nepriaznivom psychickom stave detí a o skutočnosti, že matka nezabezpečuje deťom riadnu starostlivosť. Matka s tvrdeniami otca nesúhlasila. Starostlivosť o deti zabezpečuje riadne. Maloletý F. má rečové problémy od útleho veku, je sledovaný u logopéda a psychológa, s učivom žiadne problémy. Naposledy mal na vysvedčení samé jednotky a dve dvojky. Je žiakom piateho ročníka základnej školy. Maloletý P. navštevuje druhý ročník základnej školy. V škole nemá taktiež žiadne problémy s učením. Podľa vyjadrenia triednej učiteľky je v škole tichší. Na vysvedčení mal naposledy samé jednotky. Deti majú zaužívané hygienické návyky. Kolíznym opatrovníkom vykonaný sociálny šetrenie. V domácnosti matky neboli zistené žiadne nedostatky v jej starostlivosti o deti. Za účelom zistenia skutočného stavu bol kontaktovaný pediater a taktiež škola, ktorú deti navštevujú a ani zo strany týchto zariadení neboli zistené žiadne nedostatky v zabezpečovaní starostlivosti o maloleté deti. Mal. P. má diagnostikovanú intoleranciu na laktózu. Podľa správy F. V. A., všeobecného lekára pre deti a dorast C. XX, A. zo dňa 12.10.2022 maloleté deti sú v jej starostlivosti od 21.8.2018. Zdravotný

stav mal. F. je veku primeraný, prekonal bežné ochorenia O., vážnejšie chorý nebol. Mal. P. prekonal taktiež bežné ochorenia O., vážnejšie chorý nebol. Deti navštevujú zariadenie v doprovide matky, rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Starostlivosť o deti a spolupráca s matkou je dobrá. Známy fyzického alebo psychického zanedbávania nespozorovala, deti majú vykonané všetky preventívne prehliadky a očkovania. Podľa lekárskeho správ X. ambulancie R. nemocnice L. X. A. vyhotovených detským psychiatrom F. K. J. dňa 25.1.2023 a 30.1.2023 boli mal. deťom F. a P. B. stanovené diagnózy G T. Q. J., I. L. v A.. Podľa lekárskeho správ X. ambulancie R. nemocnice L. X. A., J. XX vyhotovených detským psychiatrom F. F. X. dňa 25.5.2023 bola mal. F. B. diagnostikovaná vývinová porucha reči a jazyka bližšie neurčená G a susp. črty T. syndrómu G Odporúčanie: A.v t. č. nevyžaduje X. E., dopor. V. psychologom, špeciálnym pedagógom, logopédom, bazálna stimulácia, bilaterálna integrácia, IAS sluchový tréning. Psychiater odporučil realizovať diagnostické vyšetrenie T. syndrómu tzv. „T.“ cestou klinického psychológa. Maloletému P. boli diagnostikované adaptačné poruchy G Nasadená farmakologická liečba Z. T., rýchloúčinkujúci liek na X. Q., nervozitu, aj na Q. A.. Odporúčané vedenie klinickým psychologom, realizovaná psychoedukácia. Deti si neželali, aby ich vyjadrenia boli v správe zverejnené. Prípadný výsluch detí na pojednávaní psychiater odporučil vzhľadom k aktuálnemu psychickému stavu bez prítomnosti rodičov.

4. Na základe zisteného skutočného stavu prijal súd právny záver, že nebola v konaní preukázaná taká zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu doterajšej úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom v časti zverenia. Podľa záverov sociálnych šetrení zanedbanie starostlivosti o deti zo strany matky nebolo zistené. Rovnako tieto skutočnosti nevyplývajú zo správy školy, ktorú deti navštevujú či pediatra. Mal. F. má poruchu reči od nízkeho veku o čom otec má vedomosť. Potvrdil, že s oboma deťmi absolvoval návštevu logopéda.. Mal. F. má výborný až chváľitebný prospech, úroveň jeho chápania je primeraná. Mal. P. mal podľa vyjadrenia matky na vysvedčení samé jednotky. Deti sa na hodiny pripravujú pravidelne a svedomito, ich domáca príprava je dobrá. Matka so školou dostatočne spolupracuje. V priebehu konania rodičia spolu s deťmi absolvovali vyšetrenie u pedopsychiatra. Otec nekooperuje s matkou pri vytváraní pravidiel rodičovstva. Spochybňuje jej schopnosť zabezpečovať deťom riadnu starostlivosť. Je ochotný spolupodieľať sa na starostlivosti o deti absolvovaním odporúčaných vyšetrení iba za jeho podmienok, t. j. iba v mieste jeho bydliska v prípade, že mu deti budú zverené do osobnej starostlivosti. Nie je matke v starostlivosti o deti v tomto smere nápomocný, návštevy lekárov absolvuje iba matka čo vyplýva i z predloženej správy pediatra. Maloleté deti sú vystavené konfliktu lojality. V konaní boli opakovane vypočuté kolíznym opatrovníkom. Pri vyšetrení u pedopsychiatra MUDr. X. nesúhlasili so zverejnením ich vyjadrení v lekárskeho správach. Z vyjadrenia detí je zrejmé, že sú vtiahnutí do konfliktného vzťahu rodičov predovšetkým v dôsledku správania otca. Absentujúca funkčná konštruktívna komunikácia medzi rodičmi je pre deti zaťažujúca, v dôsledku čoho sú traumatizované. Uvedené vyplýva i zo správ z pedopsychiatrických vyšetrení. Z vyjadrenia detí je zrejmé, že chcú bývať u matky i napriek nátlaku zo strany otca. Neprejavili strach z matky, ale naopak z otca, pred ktorým sa boja o matke pekne hovoriť. Pri rozhodnutí v súlade s citovaným ustanovením § 38 CMP prihladol i na prejavenu vôľu detí. Nepovažoval za potrebné deti vypočuť na súde vzhľadom na skutočnosť, že v konaní prejavili svoju vôľu opakovane pred kolíznym opatrovníkom, psychologom referátu psychologicko - poradenských služieb, taktiež pri vyšetrení u pedopsychiatra. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP

5. Proti rozsudku podal odvolanie otec podľa § 365 ods. 1 písm. d), e) f) CSP. Otec je toho názoru, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nepostupoval pri šetrení pomerov úplne objektívne a s dostatočnou starostlivosťou. Otec opakovane podával podnety na zanedbanie starostlivosti, ktoré sa nepreverovali a úrad bol nečinný. Okrem iného napríklad neboli šetrené ani jeho bytové pomery, napriek tomu, že zo žiadosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny A. zo dňa 4.10.2022 vyplýva, že daný úrad žiada Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Q. Z. V. o súčinnosť a správu o prešetrení rodinných, bytových a sociálnych pomerov na strane otca, čo sa neuskutočnilo. Návštevy kolízneho opatrovníka v domácnosti detí otec považuje za vopred ohlásené matke. V lekárskej správe F. F. X. zo dňa 25.5.2023 ohľadom mal. F. lekárka odporúča vedenie psychologom, logopédom, špeciálnym pedagógom, bilaterálnu integráciu a D. sluchový tréning. V lekárskej správe F. F. X. zo dňa 25.5.2023 ohľadom mal. P. lekárka odporúča vedenie psychologom, nasadená farmakologická liečba. V lekárskej správe F. K. J. zo dňa 30.1.2023 ohľadom mal. P. lekárka uvádza, že počas vyšetrenia malo dieťa jednoznačne v preferencii otca a v prípade, že sa vec nebude dať riešiť dohodou, navrhuje znalecké dokazovanie. V rovnaký deň bolo vykonané i vyšetrenie mal. F. s rovnakým odporúčaním lekárky. Znalecké dokazovanie na odporúčanie lekárky navrhoval otec súdu. Súd uvedený dôkaz nevykonala a nezdôvodnil ani, prečo uvedený dôkaz

neprisústil. Súd správy lekárky nebral v odôvodnení do úvahy a so závermi lekárky sa nevysporiadal. Poukazoval iba na správy školy a pediatra. Súd sa v odôvodnení odvolal i na názor a vôľu detí, ktorá síce vzhľadom na ich želanie, nebola zverejnená, avšak z odôvodnenia súdu na pojednávaní dňa 29.5.2023 i z kontextu odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že deti prejavili vôľu byť s matkou. Bolo však na mieste zvážiť, či to, čo deti vyjadrujú, že chcú, je v ich najlepšom záujme. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Matka mal. detí vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

8. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch je vecne správne. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol. Odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje.

9. Súd prvej inštancie v rozsudku uviedol skutkový stav, z ktorého vychádzal, a z tohto skutkového stavu vychádza aj odvolací súd bez toho, aby tento skutkový stav opätovne uvádzal vo svojom rozhodnutí. Rovnako odvolací súd neopakuje právne závery, ktoré uviedol súd prvej inštancie v svojom rozhodnutí. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (uznesenie NS SR sp. Zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.1.2020). „Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (ÚS SR vo veciach II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

10. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že posledná súdna úprava výkonu rodičovských práv a povinností rodičov mal. detí bola v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv voči mal. deťom na čas po rozvode manželstva vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 14P/372/2019. Rozsudkom zo dňa 17.8.2020 súd manželstvo rozviedol, mal. deti zveril do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal povinnosťou prispievať na ich výživu a určil styk otca s deťmi.

11. Otec v podanom odvolaní namieta záver súdu o zamietnutí jeho návrhu na zverenie mal. detí do jeho výlučnej osobnej starostlivosti. Má za to, že záver súdu o tom, že matka riadne a na požadovanej úrovni zabezpečuje starostlivosť o deti vychádza z neúplného zistenia skutočného stavu, kedy podkladom pre tento záver slúžili správy zo šetrenia pomerov kolíznym opatrovníkom, ktoré boli neúplné, bez šetrenia vykonaného v mieste bydliska otca a matke boli vopred ohlásené. Ako to vyplýva z obsahu preskúmaného spisu, kolízny opatrovník v priebehu konania vykonal šetrenie v domácnosti matky, ako aj v domácnosti otca prostredníctvom dožiadaného Y. Q. Z. V. (čl. 99-100). Kolízny opatrovník vykonal šetrenie v mieste bydliska matky (čl.79), kde okrem zisťovania pomerov zisťoval aj názor mal. detí. Ďalšiu správu podal kolízny opatrovník v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom sa otec v priebehu konania domáhal zverenia mal. detí do jeho starostlivosti. Súd účastníkov konania oboznámil s obsahom týchto správ (okrem obsahu zisťovania názoru detí, ktoré si neželali, aby ich obsah bol oboznámený), proti obsahu správ neboli v konaní vznesené žiadne námietky. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie považuje správy z výsledku šetrenia za dostatočné a nevykazujúce znaky nedostatočného zisťovania. Kolízny opatrovník postupoval v súčinnosti s ošetrujúcim lekárom detí a školským zariadením, ktoré deti navštevujú.

12. Otec v odvolaní namieťa, že súd k konaní nenariadil znalecké dokazovanie, ktoré vo svojich správach zo dňa 30.1.2023 (čl. 175,176) odporučila detská psychiatrička. Ako to vyplýva z lekárskej správy F. J., deti boli u nej vyšetrené v prítomnosti otca, obe zo záverom F:XX.X - akútna stresová porucha. Lekárka v popise anamnézy uviedla, že F. sa mamky bojí, lebo na neho kričala a P. vyžaduje bezpečný terén. Lekárka v oboch prípadoch odporučila znalecké dokazovanie. H. súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ktorý tento dôkaz pri hodnotení dôkazov nevzal do úvahy. Je potrebné poukázať na to, že deti boli vyšetrené bez prítomnosti matky, len v prítomnosti otca, lekárka mechanicky prebrala ich tvrdenia, ktoré mohli byť do vysoko pravdepodobnej miery ovplyvnené otcom, čoho dôkazom by mohol byť obsah vyjadrení detí, ktoré sú v spise, s obsahom ktorých však súd neoboznamoval rodičov rešpektujúc pranie detí. Navyše, lekár podľa zákona poskytuje zdravotnú starostlivosť, určuje diagnózu, rozhoduje o liečbe a liečebnom postupe atď.. Do obsahu poskytovania zdravotnej starostlivosti rozhodne nepatrí odporúčenie znaleckého dokazovania, o nariadení ktorého pre potreby súdneho konania rozhoduje výlučne súd. Keďže z obsahu vykonaného dokazovania nevyplynuli žiadne závažné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu súdneho rozhodnutia o osobnej starostlivosti mal. detí, postup súdu, ktorý zamietol návrh otca na nariadenie znaleckého dokazovania bol správny. Predstavy otca o spôsobe výchovy, ktoré sa nezhodujú s výchovnými postupmi matky, nie sú dôvodom pre zmenu rozhodnutia o osobnej starostlivosti. Tak ako to uviedol odvolací súd v odôvodnení uznesenia, ktorým potvrdil zamietnutie návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, (uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 8CoP/330/2022-11) záujem mal. detí nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavou o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Ani ostatné odvolacie námietky nemali vplyv na správnosť záverov súdu prvej inštancie. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie z tohto dôvodu považuje odvolací súd za vecne správne a toto potvrdil postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhladol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

15. Vzhľadom na závažné okolnosti vyplývajúce z obsahu spisu, ktoré svedčia o tom, že mal. deti sú v konflikte lojality, majú strach z otca, rodičovská komunikácia ohľadom potrieb mal. detí medzi rodičmi je vážne narušená, otec nerešpektuje matku detí, ktorú pred nimi znevažuje a pod., odvolací súd dáva podnet súdu prvej inštancie na postup podľa § 37, ods. 2 písm. d) Zákona o rodine na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia rodičom spočívajúce v ich povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktorého účelom bude eliminácia vťahovania detí do problémov a konfliktov medzi rodičmi, tlmenie negatívnych emócií pred deťmi, nastavenie správania sa slušne a s rešpektom k druhému rodičovi.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel' má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného

predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).